

Uppföljning av kommunstyrelsens internkontrollplan 2024

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Kritiska risker angivna i internkontrollplanen	4
Granskning av risk gällande inköp och upphandling	6
Granskning av risk gällande barn och ungas trygghet.....	9

Inledning

Enligt kommunallagen 6 kapitlet 6 § ska nämnderna se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Detsamma gäller när skötseln av en kommunal angelägenhet med stöd av 10 kap 1 § har lämnats över till någon annan.

För 2024 har nämnden antagit en internkontrollplan som identifierar sju kritiska risker. En av dessa risker ska granskas, fem ska hanteras på annat sätt och en ska både granskas och hanteras på annat sätt. För att arbeta systematiskt följs hanteringen av dessa sju kritiska risker upp och rapporteras till kommunstyrelsen. Risker med lägre riskvärde hanteras inom ramen för verksamhetens ordinarie förbättringsarbete.

Granskningarna inom internkontrollplanen syftar till att besvara specifika frågor och vid behov föreslå åtgärder. Dessa granskningar ska stödja lärande och bidra till ett systematiskt förbättringsarbete. Åtgärder som identifieras tas med i nästa års internkontrollplan.

Kritiska risker angivna i internkontrollplanen

Av de kritiska risker som anges i internkontrollplanen är det fem som ska hanteras på annat sätt än genom granskning och en risk som ska hanteras på både annat sätt och genom granskning. En risk ska endast hanteras genom granskning. I tabellen nedan redovisas om den hantering som angivits i internkontrollplanen följts eller ej samt en beskrivning av genomförda och planerade aktiviteter. Alla kritiska risker utom en bedöms följa beslutad planering.

(Ansvarsområde/ process) Risk i verksamheten Riskvärde	Befintliga åtgärder/kontrollmoment	Beslutad planering	Kommentar:
<p>(Kompetensförsörjning) Risk att inte behålla kompetens/ vara attraktiv arbetsgivare/erbjuda karriärvägar - inte kunna leverera på uppdrag/få ökat antal sjuk-skrivningar</p> <p>Riskvärde: 9</p>	<p>Individuella utvecklingsplaner i medarbetarsamtal, karriärutveckling ledararenan, personalförening, hälsoinspiratörer, förmåner, introduktionsplaner, SAM, utvecklande ledarskap, chefsdagar. Innovation är en viktig del.</p>	<p>Hanteras genom att följas upp i modul SAM. Ny kompetensförsörjningsstrategi antogs politiskt 2024. Genomförande sker i enlighet med rutiner och handlingsplan.</p>	<p>Hanteringen bedöms följa angiven plan. Medarbetarsamtalen pågår i de flesta verksamheter nu under hösten. Uppsatta mål följs upp under våren i prestationssamtalen. Aspirantprogrammet Ledararenan är uppstartat och pågår under året. Personalföreningen har genomfört ett par aktiviteter för våra anställda. Hälsoinspiratörerna fortsätter sitt arbete ute i verksamheterna och kvartalsbrev går ut som inspiration. Beslut är fattat att höja friskvårdbidraget för alla våra anställda från 2025. Introduktionsdagen för nyanställda håller på att arbetas om och bli digital för att nå fler medarbetare. Utbildningsinsatsen Utvecklande teamledarskap har slutförts för över 30 medarbetare under våren och en ny omgång startas i november. Chefsträffar och föreläsningar kring ledarskap har genomförts under året. Kompetensförsörjningsplanen är levande i vårt arbete och vi följer uppsatta aktiviteter.</p>
<p>(Kompetensförsörjning) Risk att inte kunna rekrytera och attrahera nya medarbetare – inte kunna leverera på uppdrag/ få ökat antal sjuk-skrivningar</p> <p>Riskvärde: 9</p>	<p>Rekryteringsföretag som arbetar med search, varumärket och profilering har påbörjats, sociala medier kan bli en viktigare del.</p>	<p>Hanteras genom att ny kompetensförsörjningsstrategi antas politiskt 2024. Genomförande sker i enlighet med rutiner och handlingsplan.</p>	<p>Hanteringen bedöms följa angiven plan. Utbildningsinsats kring kompetensbaserad rekrytering har genomförts för chefer under våren. Knivsta kommun har valt att avropa rekryteringstjänster från Adda vilket har varit ett bra stöd när det har behövts. Rekryteringssystemet har uppdaterats för att anpassa och stödja ett kompetensbaserat arbetssätt. Appar för att producera filmer har introducerats. Arbeta är påbörjat kring mätning av kandidatupplevelse i rekryteringssystemet. Den automatiska avslutsenkäten har startats per den 1 oktober och ska leda till bättre förståelse för varför medarbetare väljer att avsluta sin anställning.</p>
<p>(Handläggning av ärenden) Risk att underlag inte är genomarbetade kvalitetssäkert och rättssäkert för förtroendevalda att ta beslut på. Risk</p>	<p>Årsplan Knivsta med stoppdagar finns framtaget. Tjänstemannaberedning sker löpande. Nytt förslag på process föreligger. I denna anges att nämnderna ska arbeta lika.</p>	<p>Hanteras genom utvecklingsarbete, där föreslagen process ska fastställas och förankras.</p>	<p>Hanteringen bedöms följa angiven plan. Dokumentation som beskriver nämndprocessen har utarbetats och förankrats inom förvaltningen, och ska nu förankras hos de förtroendevalda. För att säkerställa kvalitetssäkert och rättssäkert underlag från förvaltningen krävs fortsatt arbete med efterlevnad.</p>

<p>innefattar även att stoppdatum inte följs.</p> <p>Riskvärde: 9</p>			
<p><i>(Hantera demokrati och tillsyn – hantera och tillhandahålla allmänna handlingar)</i></p> <p>Risk att kommunens dokument som delas digitalt inte lever upp till lagen om tillgänglighet.</p> <p>Riskvärde: 9</p>	<p>Word- och PPP mallar finns som stödjer lagens krav. Informationsinsatser sker löpande om att mallarna finns och hur de ska användas. Granskning pågår av webbplattformen, där felaktiga dokument byts ut. Tillgänglighetskrav bör vara med vid upphandling</p>	<p>Hanteras genom utvecklingsarbete i framtagandet av en systemförvaltningsrutin gällande process för tydliggörande av behov/krav.</p>	<p>Hanteringens bedöms följa angiven plan. Det finns dokumentmallar som rätt använda ger tillgängliga dokument. En uppföljning av verksamheternas följsamhet för lagens krav behöver ske. På Insidan finns information om tillgängliga dokumentmallar och hur de används. Området digital tillgänglighet finns också med som en del i utbildningen av verksamheternas webbredaktörer. Tillgänglighetsgranskning av webbplattformen är genomförd och mindre tillgänglighetsfel rättade.</p>
<p><i>(Trygghet för barn)</i></p> <p>Risk att barn/unga inte är trygga i situationer där de är ensamma med personal.</p> <p>Riskvärde: 8</p>	<p>Rutin för utdrag ur belastningsregistret behöver revideras och säkerställas. Egenkontroll för rutin gällande utdrag ur belastningsregistret behöver utvecklas. Ingen rutin finns gällande ensamarbete med barn. Kontoret har tät kontakt med vårdnadshavare för att få information om det finns barns om känner sig otrygga. Besöksenkäten ska utvecklas med fråga gällande otrygghet. Lektionsbesök sker löpande.</p>	<p>Hanteras genom utvecklingsarbete, i form av att rutiner (belastningsregistret och ensamarbete) ska utvecklas. Även egenkontroll gällande utdrag ur belastningsregistret ska utvecklas. Hanteras även genom granskning i internkontrollplan.</p>	<p>Hanteringens bedöms följa angiven plan. Utvecklingsarbete gällande rutiner och egenkontroller för belastningsregistret är genomfört i enlighet med plan. I dagsläget tas belastningsregister in vid rekrytering och markeras i Lönecentrum i och med avtalet. Ansvarig enhetschef tar fram en egen rutin för en lista som hanteras manuellt för att säkra upp att det inte missas när avtalet skrivs. Under höstterminen 2024 har så skett genom verksamhetsansvarig för Kulturskolan. Rutin vid utvecklingsarbete kring ensamarbete har tagits om hand under höstterminen 2024, ansvarig chef genom verksamhetsansvarig på plats har genomfört en rutin kring hur stickprov ska ske. Lärare gör besök hos varandra enligt rutin. I kombination med enkäter om hur ungdomars upplevelser är två åtgärder för att säkra upp att ingen ungdom känner sig otrygg på Kulturskolan.</p>
<p><i>(Projektportföljen)</i></p> <p><i>Samhällsfastigheter</i></p> <p>Risk för suboptimerat lokalnyttjande (obalans mellan utbud och efterfrågan).</p> <p>Riskvärde: 9</p>	<p>Kommunövergripande och nämndöverskridande lokalförsörjningsplan för kommunstyrelsen behöver tas fram. Vissa nämnder har framtagna lokalförsörjningsplaner.</p>	<p>Hanteras inom ramen för verksamhetsutveckling, genom att kommunövergripande och nämndöverskridande lokalförsörjningsplan tas fram.</p>	<p>Hanteringens bedöms ej följa angiven plan. Planering av beslut om ny kommunövergripande och nämndöverskridande lokalförsörjningsplan för kommunstyrelsen har skjutits fram främst på grund av långtidssjukskrivning samt nödvändig prioritering av revidering av gällande lokalförsörjningsplaner för utbildningsnämnden respektive socialnämnden. Arbetet med ny lokalförsörjningsplan för kommunstyrelsen har inletts, men beslut planeras under 2026.</p>

Granskning av risk gällande inköp och upphandling

Risk angiven i internkontrollplanen

Ansvarsområde/ process	Upphandling och inköp (Ekonomikontoret)				
Risk	Risk att kommunens inköp och upphandlingar inte genomförs enligt ingångna avtal och kommunens styrdokument.				
Befintliga åtgärder	Riktlinjer och policy finns. Information till verksamheterna sker löpande. Inköpsanalyser medför kvalitetssäkring och visar avtalstäckning. Upphandlingsplan som utgår från framtida upphandlingsbehov, kvalitetssäkrar upphandlingar över tröskelvärdet för direktupphandling. Ekonomiavstämning i prognosuppföljning. Samverkan med förvaltningsekonomerna ger en helhetsbild.				
Sannolikhet	3	Konsekvens	3	Riskvärde	9
Ställningstagande av hantering	Granskning beslutad i kommunstyrelsens internkontrollplan.				

Syfte, frågeställningar och genomförande

Fokus för granskningen utgörs av följande frågeställning:

- Har inköp och upphandling genomförts enligt ingångna avtal och kommunens styrdokument?

Frågeställningen har för varje stickprov brutits ner i två kontrollpunkter:

- a) att avtalstrohet föreligger vid inköp som görs där det finns ett avtalsförhållande vid inköpstillfället
- b) att köp utan avtal genomförs i enlighet med gällande lagstiftning och kommunens styrdokument

Granskningen har skett genom stickprov av inkomna fakturor med summa över 50 tkr under kvartal 1 år 2024 i kommunens ekonomisystem Agresso. Stickprov har genomförts för alla nämnder. Utifrån kommunens organisation och kommunstyrelsens uppsiktsplikt så innefattar granskningen även bygg- och miljönämnden (BMN), samhällsutvecklingsnämnden (SUN), socialnämnden (SN) och utbildningsnämnden (UN), vilka erhåller resultat samt bedömning av åtgärder vid uppföljning av respektive nämnds internkontrollplan 2024.

Process och lagstiftning

Knivsta kommun måste som offentlig myndighet på bästa sätt tillvarata konkurrensen på marknaden och hushålla med skattemedlen och ska därför följa gällande regler för offentlig upphandling vid inköp. Upphandling inom den offentliga sektorn regleras främst av lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU), lag (2008:962) om valfrihetssystem (LOV), lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF) samt lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner.

Alla varor och tjänster som införskaffas mot ekonomisk ersättning är så kallade inköp. Inköp kan antingen göras genom offentlig upphandling eller genom avrop

på ett ramavtal. Ett ramavtal är en överenskommelse som fastställer ramarna för kommande inköp. När behov av inköp uppkommer ska det först kontrolleras om kommunen har ett gällande ramavtal som kan tillgodose behovet. Om detta finns ska inköpet göras genom avrop på ramavtalet för att kommunen ska leva upp till avtalstrohet.

Inköp och upphandling ska också utföras i enlighet med kommunens styrdokument. De viktigaste styrdokumenterna inom området är Inköps- och upphandlingspolicy, Riktlinjer för inköp och upphandling, Riktlinjer för direktupphandling, samt Riktlinjer för upphandling av livsmedel.

Resultat och analys

	BMN	KS	SN	SUN	UN
Kraven är uppfyllda					
Upphandling/inköp uppfyller kraven genom avtalstrohet	3	5	4	3	3
Upphandling/inköp uppfyller kraven genom lag eller kommunens styrdokument	0	1		1	1
Kraven är inte uppfyllda					
Upphandling/inköp bryter om avtalstrohet	0	0	0	0	0
Upphandling/inköp bryter mot lag eller kommunens styrdokument	1	1	2	1	1

Bygg- och miljönämnden: Av de fyra granskade fakturorna uppfyller tre kontrollpunkternas krav. En faktura uppfyller inte lagens krav då konkurrensutsättningen genomfördes med en direktupphandling. Det totala kontraktets beloppet för detta kontrakt har dock överskridit direktupphandlingsgränsen. Därmed borde en annonserat icke-direktivstyrd upphandling ha genomförts.

Kommunstyrelsen: Av de sju granskade fakturorna uppfyller sex kontrollpunkternas krav. En faktura uppfyller inte kraven då det saknas dokumentation kring hur inköpet har genomförts. Dokumentation föreligger varken i Ärendehanteringssystemet W3D3, i avtalskatalogen eller i upphandlingsverktyget Visma Tendesign.

Socialnämnden: Av de sex granskade fakturorna uppfyller fyra kontrollpunkternas krav. Två fakturor uppfyller inte dessa krav då det saknas dokumentation kring hur inköpet har genomförts. Dokumentation föreligger varken i Ärendehanteringssystemet W3D3, i avtalskatalogen eller i upphandlingsverktyget Visma Tendesign.

Samhällsutvecklingsnämnden: Av de fem granskade fakturorna uppfyller fyra kontrollpunkternas krav. En faktura uppfyller inte dessa krav då det saknas dokumentation kring hur inköpet har genomförts. Dokumentation föreligger varken i Ärendehanteringssystemet W3D3, i avtalskatalogen eller i upphandlingsverktyget Visma Tendesign.

Utbildningsnämnden: Av de fem granskade fakturorna uppfyller fyra kontrollpunkternas krav. En faktura uppfyller inte dessa krav då det saknas

dokumentation kring hur inköpet har genomförts. Dokumentation föreligger varken i Ärendehanteringssystemet W3D3, i avtalskatalogen eller i upphandlingsverktyget Visma Tendesign.

Bedömning om behov av åtgärder

Kommunstyrelsen ska inom ramen för sin verksamhet säkerställa att samtliga inköp och upphandlingar uppfyller ställda krav på dokumentation. Respektive nämnd ska inom ramen för sin verksamhet säkerställa att samtliga inköp och upphandlingar uppfyller kraven genom lag, kommunens styrdokument eller genom avtalstrohet.

Granskning av risk gällande barn och ungas trygghet

Risk angiven i interkontrollplanen

Ansvarsområde/process	Trygghet för barn			
Risk	Risk att barn/unga inte är trygga i situationer där de är ensamma med personal.			
Befintliga åtgärder	Rutin för utdrag ur belastningsregistret behöver revideras och säkerställas. Egenkontroll för rutin gällande utdrag ur belastningsregistret behöver utvecklas. Ingen rutin finns gällande ensamarbete med barn. Kontoret har tät kontakt med vårdnadshavare för att få information om det finns barn som känner sig otrygga. Besöksenkäten ska utvecklas med fråga gällande otrygghet. Lektionsbesök sker löpande.			
Sannolikhet	2	Konsekvens	4	Riskvärde 8
Ställningstagande av hantering	Hanteras genom utvecklingsarbete, i form av att rutiner (belastningsregistret och ensamarbete) ska utvecklas. Även egenkontroll gällande utdrag ur belastningsregistret ska utvecklas. <i>Hanteras även genom granskning i internkontrollplan.</i>			

Syfte och frågeställningar

Granskningen undersöker hur kulturskolan och ungdomsverksamheten hanterar utdrag ur belastningsregistret. Granskningen omfattar dessa verksamheter då de möter situationer där barn är ensamma med personal.

Granskningen fokuserar på följande frågeställningar:

- Finns rutin för utdrag ur belastningsregistret?
- Finns rutin för egenkontroll gällande utdrag ur belastningsregistret?
- Har egenkontroll i enlighet med rutinen genomförts?

Finns rutin för utdrag ur belastningsregistret?

HR-kontoret har tagit fram en kommunövergripande rutin gällande utdrag ur belastningsregistret. Rutinen anger att arbetsgivaren ska begära att kandidaten uppvisar ett utdrag från belastningsregistret när en kandidat erbjuds ett jobb, uppdrag eller praktik inom nedan följande områden

- arbete inom skola eller förskola - arbete med barn med funktionsnedsättning
- arbete vid hem för vård eller boende (HVB-hem) eller familjehem som tar emot barn
- arbete med barn med i en annan verksamhet än skola, till exempel uppdrag i en förening.

Originalen ska medarbetaren behålla själv. Arbetsgivaren får enbart göra en notering om att medarbetaren visat utdraget. Ingen annan dokumentation av registerkontrollen får göras. Den som inte har visat upp ett registerutdrag får inte anställas, anlitas eller tas emot i verksamheten.

En arbetsgivare har inte rätt att utifrån gällande lagstiftning, av personer som ska arbeta med barn, kräva att personer som redan anställts, anlits eller tagits emot i verksamheten ska visa upp ett nytt registerutdrag vid ett senare tillfälle.

Den kommunövergripande rutinen anger inte hur ansvarig chef ska notera att utdrag ur belastningsregistret har visats. Rutinen anger inte heller hur uppföljning eller egenkontroll ska genomföras. Enligt HR-kontoret ska kommunen framöver uppdatera sitt systemstöd för hantering av anställningsskydd, där sådan notering skulle kunna ske. I avvaktan på detta har kulturskolan och ungdomsverksamheten tagit fram en rutin på kontorsnivå, som anger var noteringen ska dokumenteras.

Granskningen visar att rutin för utdrag ur belastningsregistret finns på dels övergripande nivå, dels på kontorsnivå.

Finns rutin för egenkontroll gällande utdrag ur belastningsregistret?

Kulturskolan och ungdomsverksamheten har tagit fram en rutin för egenkontroll. Rutinen anger att egenkontroll ska genomföras två gånger per år; mars och september. Syftet med egenkontrollen är att löpande kvalitetssäkra hanteringen av utdrag ur belastningsregistret.

Har egenkontroll i enlighet med rutinen genomförts?

Egenkontroll i enlighet med gällande rutin genomfördes 2024-10-03 för perioden 2024-06-01 till 2024-09-30. Kontrollen visade att inga nya anställningar genomförts under denna period. Nästa egenkontroll ska enligt gällande rutin genomföras 2024-03-31, av ansvarig chef, för perioden 2024-10-01 till 2025-03-31.

Bedömning om behov av åtgärder

Framtagna rutiner som komplement till den kommunövergripande rutinen samt genomförd egenkontroll visar att verksamheten har säkerställt kvaliteten i angiven process. Inga behov av åtgärder föreligger utifrån denna granskning.